

Τιμώντας την μνήμη του ΙΩΑΝΝΗ ΜΕΤΑΞΑ, στην 82^α επέτειο του θανάτου του (29.1.2941), η ΕΣΤΙΑ της 29^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023, ανατύπωσε ως ένθετο, το φύλλο της 29^{ης} Ιανουαρίου του 1941, με τον αποχαιρετισμό στο κύριο άρθρο της, προς τον ΕΘΝΙΚΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ.

Ευχαριστούμε θερμά την διεύθυνση της ΕΣΤΙΑΣ και συγκεκριμένα τον κύριο Κοττάκη, γιατί το φύλλο αυτό παρουσιάζεται μισό στο Αρχείο της Βουλής των Ελλήνων. Στο οικογενειακό μας Αρχείο υπάρχει και η ανατύπωση του 1980. Ζητώ συγνώμη στην ΕΣΤΙΑ γιατί την μη χρήση πολυτονικού.

ΗΝΩΜΕΝΟΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΙ ΑΔΙΣΤΑΚΤΟΙ προς ΤΗΝ ΝΙΚΗΝ

Βαρύ, τραγικόν, απίστευτον είνε το πλήγμα, το οποίον η χώρα μας υπέστη σήμερον, εις μίαν των κρισιμωτέρων στιγμών της ιστορικής της σταδιοδρομίας. Ο Ιωάννης Μεταξάς, τον οποίον ο Παντοδύναμος μετεκάλεσε παρ' Αυτώ, δεν ήτο κοινός Κυβερνήτης. Η ιστορία η οποία θα αναγράψει το όνομά του μεταξύ των ονομάτων των μεγάλων ηγετών του Έθνους, θα εκτιμήσει το έργον του, εν όλη τη εκτάσει και όλη τη σημασία του. Ημείς οι σύγχρονοί του, οι παρακολουθήσαντες βήμα προς βήμα τον αγώνα του, τον ασύγκριτον μόχθον του, την αδιάκοπον κατά τας ημέρας και νύχτας εργασίαν του, τας υψηλάς του ελληνικάς φιλοδοξίας του και την λαμπράν απόδοσιν των πόθων και της εργασίας του, εν μόνον δυνάμεθα σήμερον να είπωμεν, ο Ιωάννης Μεταξάς δημιούργησεν τας προϋποθέσεις και τας συνθήκας, που επέτρεψαν στην Ελλάδα να φθάση, κατά την στιγμήν του πεπρωμένου της, εις το μέγα εκείνον ηθικόν ύψος, που θαυμάζει ο πολιτισμένος κόσμος ολόκληρος, να επιτελέσει ένα από τα μεγαλύτερα ιστορικά της κατορθώματα.

Επιδοθείς εις το έργον της εσωτερικής ανορθώσεως και αναδιοργανώσεως της χώρας, με την υψηλήν φιλοδοξίαν να την οδηγήση, δι ειρηνικής οδού, όχι μόνον εις την υλικήν ευημερίαν, αλλά και εις την πνευματικήν αναγέννησιν και εις την ανάκτησιν του παλαιού ηθικού της κύρους, ηδυνήθη ταυτοχρόνως να προετοιμάσει την χώραν δια την μεγάλην ώραν της κρίσεως. Τόμοι ολόκληροι θα εχρειάζοντο δια την περιγραφήν του έργου αυτού. Αλλά δύο στοιχεία που πρέπει κυρίως να εξαρθούν, η ψυχική ανάτασις ου Έθνούς, απαλλαγέντος από την παλαιάν εκείνην απαισιοδοξίαν του κακομοιριασμένου Ρωμείου, πιστεύσαντος πάλι εις τα υψηλά ιστορικά του πεπρωμένα, ανακτήσαντος την πεπεποίθησιν επί τας ιδίας του δυνάμεις και η αναδιοργάνωσις, η πραγματική αναδημιουργία των επί τόσα έτη εγκληματικώς παραμεληθεισών δυνάμεων της εθνικής μας αμύνης.

Ούτω χάρις εις τον άνθρωπον αυτόν, του οποίου τον θάνατον θρηνεί σήμερον ολόκληρος ο Ελληνικός Λαός, ευρέθη η Ελλάς έτοιμη, όταν εσήμανε η ώρα του πεπρωμένου της: έτοιμη ψυχικώς, έτοιμη υλικώς. Το «όχι» το οποίον ανέταξεν εις την θρασείαν του επιδρομέως πρόκλησιν ο Ιωάννης Μεταξάς, υπήρξεν «όχι» ολοκλήρου του Ελληνικού Λαού, ψυχικώς συντονισμένου με τον Κυβερνήτην του, πιστεύοντος ό,τι εκείνος επέστευε και θέλοντος ό,τι εκείνος ήθελεν. Η εμπράγματος κατάστασις, την οποίαν, από της 4^{ης} Αυγούστου του 1936 είχε δημιουργήσει ο Ιωάννης Μεταξάς, υπήρξε τοιαύτη, ώστε να επιτρέψει την εκδήλωσιν της Ελληνικής προς

αντίστασιν θελήσεως, χωρίς κανέναν δισταγμόν, χωρίς καμμίαν αμφιταλάντευσιν, χωρίς καμμίαν καθυστέρησιν.

Και την στιγμήν ακριβώς εκείνην, ευρέθη έτοιμον το στράτευμα, που είχε εκείνος δημιουργήσει με τους μόχθους του και με τας προθύμους θυσίας του Ελληνικού Λαού, στράτευμα ψυχικώς απaráμιλλον, και υλικώς αξιοθαύμαστον.

Τον θαυμασμόν αυτόν προς την υλικήν προπαρασκευήν του του Ελληνικού Στρατού, τον βλέπομεν καλύτερον εκδηλούμενον εις τας καθημερινάς μαρτυρίας του εχθρού, ο οποίος δεν παύει να εκφράζη την έκπληξίν του δια την στρατηγικήν προετοιμασίαν, δια την τακτικήν ικανότητα, δια το άριστον πυροβολικόν, δια την απίστευτον του ανεφοδιασμού τελειότητα του Ελληνικού Στρατού.

Αυτός ο Στρατός η υπεροχωτέρα εκδήλωσις της ψυχής του Ελληνικού Λαού, απετέλεσεν εκείνο, το οποίον ο πολιτισμένος κόσμος ολόκληρος απεκάλεσε το θαύμα του πολέμου αυτού: την κατατρόπωσιν ενός εχθρού απείρως μεγαλετέρου εις αριθμόν και υλικά μέσα.

Αι γενεαί και οι αιώνες θα παρέλθουν, αλλά η Ελλάς δεν θα λησμονήσει ποτέ τι οφείλει εις τον Ιωάννην Μεταξάν

*

Ο Αγών όμως δεν ετελείωσεν. Σκληρός τραχύς αμείλικτος, συνεχίζεται από το Ελληνικόν Έθνος ολόκληρον, με την ακράδαντον θέλησιν να οδηγήση εις την τελικήν νίκην. Κατά την στιγμήν αυτήν προ του μεγέθους του αναληφθέντος αγώνος, κάθε άλλο αίσθημα, κάθε άλλη σκέψις, θα καταπνιγή δια να μην υπάρξη παρά μιαν μόνο σκέψις, ένα μόνο αίσθημα: η Ελλάς. Η Ελλάς που διέρχεται από την κρισιμωτέραν περίοδον της ιστορίας της, η Ελλάς που αγωνίζεται, η Ελλάς που νικά, η Ελλάς που πρέπει να νικήσει και θα νικήση μέχρι τέλους.

Δύο ανεκτίμητα στοιχεία αποτελούν τα κέντρα, περί τα οποία συσπειρούται σήμερον ο Ελληνικός Λαός ολόκληρος: Ο Άναξ και ο Στρατός. Ο Βασιλεύς Γεώργιος, ο οποίος, προ πέντε ετών, είχε αναθέσει την κυβέρνησιν της χώρας εις τον Ιωάννην Μεταξάν, ο οποίος του παρέσχεν όλην την εξουσίαν και τα μέσα που εχρειάζετο δια να διεξαγάγει την μεγαλυτέραν του προσπάθειαν, ο οποίος εστάθη πλησίον του εις κάθε στιγμήν, ως εμπνευστής και συνεργάτης ταυτοχρόνως, εκπροσωπεί, κατά την στιγμήν αυτήν, την θέλησιν του Έθνους. Και ο Στρατός, ο οποίος τοιαύτα μεγάλα επετέλεσε κατά τους τρεις παρελθόντας μήνας και τόσα μεγάλα θα επιτελέση ακόμη, πρέπει, κατά την στιγμήν αυτήν, να είναι το αντικείμενον όλων των σκέψεων και όλων των φροντίδων του Έθνους.

Πειθαρχούντες εις τον Ανώτατον Άρχοντα, ο οποίος σταθερός, αποφασιστικός, αδίστακτος, ανέλαβεν, από της πρώτης στιγμής, τα υψηλά του καθήκοντα, μη σκεπτόμενοι παρά τον Στρατόν, τον αγώνα του και την νίκην, θα εξακολουθήσομεν όλοι, καθείς εις την θέσιν του και χωρίς καμμίαν διακοπήν το έργον μας, έργον το οποίον δια καθένα και δι όλους μαζί ένα μόνο σκοπόν έχει την νίκην.

100